

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓๘๒ คน โดยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๙ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๒๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓ มีอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๐ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ มีสถานภาพแต่งงาน จำนวน ๒๓๗ รูปหรือคน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐ มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕ และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗

๕.๑.๑ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๒$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๕$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านศีล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านปริจจาคะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรมีความเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านอาชชวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านมัททวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ รวดเร็วและถูกต้อง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านตปะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านอักโกธะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรพยายามชี้แจงเหตุผลทำความเข้าใจหาทางแก้ปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านอวิหิงสา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านขันติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านอวิโรธนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($\text{Sig} = 0.92$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน คือ ด้านทาน และด้านตปะ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๒๒) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๑๘) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๑๒) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันคือ ด้านศีล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๙๒) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๒๘) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

๕.๑.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านทาน มากที่สุด คือ ปัญหาความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้เกิดความเสียสละ มีจิตสาธารณะ ด้านศีล มากที่สุด คือ ปัญหาการกำหนดลงโทษอย่างยุติธรรม และควรมีการฝึกปฏิบัติรักษาศีลเบื้องต้น ด้านปริจจาคะ มากที่สุด คือ ปัญหาการปรับเปลี่ยนโยกย้ายอย่างเหมาะสม และควรมีการทำให้ผู้อื่นได้เห็นประโยชน์แห่งการเสียสละส่วนตน ด้านอาชชวะ มากที่สุด คือ ปัญหาการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน และควรมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงต่อสาธารณชน ด้านมัททวะ มากที่สุด คือ ปัญหาการใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง และควรเน้นหลักการสร้างไมตรี รักษาหัวใจให้เกียรติซึ่งกันและกัน ด้านตปะ มากที่สุด คือ ปัญหาการโลภในผลประโยชน์ที่มีพึงจะได้ และควรมีความอดทน อดกลั้นในการทำงาน ด้านอภิกะ มากที่สุด คือ ปัญหาการใช้ความรุนแรงในการแก้ไข

ปัญหา และควรรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ด้านอิทธิงสา มากที่สุด คือ ปัญหาการช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ และควรมีการวางแผน ประชุม ปรัชญาหารือ ถึงประโยชน์และผลกระทบต่างๆ ด้านชั้นดี มากที่สุด คือ ปัญหาการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม และควรต้องมีความอดทน อดกลั้น ด้านอิทธิงระ มากที่สุด คือ ปัญหาความพยายามแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี และควรวางตัวเป็นกลาง ปราศจากอคติ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจะอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ระดับประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางขาว อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๒$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาทางด้านความสามารถที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

๑) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านทาน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๕$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก ทานเป็นการให้ปันช่วยประชาชน บำเพ็ญตนให้เป็นผู้ให้โดยมุ่งปกครองหรือทำงานเพื่อให้เขาได้มีใช้เพื่อจะเอาจากเขาเอาใจใส่บริการจัดสรรความสงเคราะห์อนุเคราะห์ให้ประชาราษฎร์ได้รับประโยชน์สุขความสะดวกปลอดภัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อนประสบทุกข์และให้ความสนับสนุนแก่คนทำความดี ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุญญา เขื่อนคนหมื่น ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย การบริหารแนวทศพิธราชธรรม ด้านทานอยู่ในระดับมาก^๑

๒) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านศีล ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๘$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก ศีลเป็นการรักษาความสุจริตประพฤติดีงามสำรวมกายทวารและวจีทวารประกอบแต่กาย

^๑ พระมหาสุญญา เขื่อนคนหมื่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒)

สุจริตรักษากิตติคุณประพฤติให้ควรเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์มิให้มีข้อที่ผู้ใดจะดูแคลน ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อนุภูมิ โขวเกษม** ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีลอยู่ในระดับมาก^๒

๓) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปรีชาคะ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรมีความเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ปรีชาคะเป็นการบำเพ็ญกิจด้วยเสียสละ สามารถสละความสุขสำราญเป็นต้นตลอดจนชีวิตของตนได้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภานุพล ภูษา** ศึกษาเรื่องทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเปรี้ยว อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเปรี้ยว อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความคิดเห็นว่าทศพิธราชธรรมกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเปรี้ยว อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านปรีชาคะอยู่ในระดับมาก^๓

๔) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอาชวะ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก อาชวะเป็นการปฏิบัติภาระโดยซื่อตรง ความตรงทงสัตย์ใ้มาายาปฏิบัติภารกิจโดยสุจริตมีความจริงใจไม่หลอกลวงประชาชน ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาสัญญา เขื่อนคนหมั่น** ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนว

^๒ อนุภูมิ โขวเกษม “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช ๒๕๕๔)

^๓ ภานุพล ภูษา, “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเปรี้ยว อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

พระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย การบริหารแนวศัพทพิทธาธรรม ด้านอาชวะอยู่ในระดับมาก^๔

๕) ระดับการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมัทวะ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๗$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๑$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ รวดเร็วและถูกต้อง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มัทวะเป็นความอ่อนโยนเข้าถึงคน มีอัยาศัยไม่เยอหยิ่งหยาบคายกระด้างถือตน มีความสง่าเกิดแต่ท่วงทีกริยาสุภาพนุ่มนวลละมุนละไมควรได้รับความรักภักดีแต่มีขาดยาเกรง ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อนุภูมิ ไชวเกษม** ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการใช้หลักศัพทพิทธาธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักศัพทพิทธาธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัทวะอยู่ในระดับมาก^๕

๖) ระดับการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านตปะ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๖$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก ตปะเป็นการพนัมัวเมาด้วยเผากิเลส แผดเผากิเลสตัณหาให้เข้ามาครอบงำจิตระงับยับยั้งข่มใจไม่หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและการปรนเปรอมีความเป็นอยู่สม่ำเสมอหรืออยู่อย่างง่ายๆ สามัญมุงมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียรทำกิจในหน้าที่ให้สมบูรณ์ ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักศัพทพิทธาธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภาณุพล ภูษา** ศึกษาเรื่อง ศัพทพิทธาธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการที่ความคิดเห็นว่า

^๔ พระมหาสัญญา เชื้อคนหมื่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวศัพทพิทธาธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒)

^๕ อนุภูมิ ไชวเกษม “การศึกษาแนวทางการใช้หลักศัพทพิทธาธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, **รายงานการวิจัย**, (บัณฑิตวิทยาลัย : คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช ๒๕๕๔)

ทศพิธราชธรรมกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านตปะอยู่ในระดับมาก^๖

๗) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอภีระ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีนโยบายและส่งเสริมให้บุคลากรพยายามชี้แจงเหตุผลทำความเข้าใจหาทางแก้ปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากอภีระเป็นการถือเหตุผลไม่โกรธา ไม่เกรี้ยวกราดไม่วินิจฉัยความและกระทำการด้วยอำนาจความโกรธมีเมตตาประจำใจไว้ระงับความขุ่นเคืองวินิจฉัยความและกระทำการด้วยจิตอันสุขุมราบเรียบตามธรรม ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสัญญา เขื่อนคนหมั่น ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย การบริหารแนวทศพิธราชธรรม ด้านอภีระอยู่ในระดับมาก^๗

๘) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอภีระ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อ เนื่องจาก อภีระเป็นความไม่เบียดเบียน น่าร่มเย็นไม่หลงระเริงอำนาจไม่บีบคั้นกดขี่มีความกรุณาไม่เบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชากรผู้ใดด้วยอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุภูมิ โชวเกษม ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอภีระอยู่ในระดับมาก^๘

^๖ ภาณุพล ภูษา, “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

^๗ พระมหาสัญญา เขื่อนคนหมั่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒)

^๘ อนุภูมิ โชวเกษม “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช ๒๕๕๔)

๙) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านขันติ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก ขันติเป็นการอดทนต่องานที่ตรากตรำอดทนต่อความเหนื่อยยากถึงจะลำบากกายน่าเบื่อ เหนื่อยหน่าย ไม่ท้อถึงจะถูกยั่วถูกหยันด้วยถ้อยคำเสียดสีถากถาง ไม่หมดกำลังใจไม่ยอมละทิ้งกิจกรรมที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพล ภูษา ศึกษาเรื่อง ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความคิดเห็นว่าทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านขันติอยู่ในระดับมาก^๙

๑๐) ระดับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอวิโรธนะ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก อวิโรธนะเป็นการประพฤติดีให้ผิดจากประศาสนธรรมอันถือประโยชน์สุขความดีงามของรัฐและราษฎร เป็นที่ตั้งอันใดประชากรราษฎรปรารถนาโดยชอบธรรมก็ไม่ขัดขวางการใดจะเป็นไปโดยชอบธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสัญญา เขื่อนคนหมื่น ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย การบริหารแนวทศพิธราชธรรม ด้านอวิโรธนะอยู่ในระดับมาก^{๑๐}

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วน อภิปรายดังนี้

^๙ ภาณุพล ภูษา, “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

^{๑๐} พระมหาสัญญา เขื่อนคนหมื่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒)

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระวรารุณี มหาวโร** ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตาม หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๑}

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ** ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๑๒}

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระวรารุณี มหาวโร** ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเขวาทุ่ง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตาม หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเขวาทุ่ง ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๓}

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ** ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร

^{๑๑} พระวรารุณี มหาวโร “การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)

^{๑๒} ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ, “พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒”, **สารนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๒)

^{๑๓} พระวรารุณี มหาวโร “การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๒ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๑๔}

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระวรารุณี มหาวโร** ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตาม หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๕}

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ** ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๒ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๑๖}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางขาว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านอภีการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรจัดงบประมาณในการจัดอบรมด้านศีลธรรมแก่ผู้บริหาร

๒. ด้านศีล องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับการบริหารคน บริหารงาน และบริหารบ้านเมืองที่ดี

^{๑๔} ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ, “พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๒”, สารนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๒)

^{๑๕} พระวรารุณี มหาวโร “การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)

^{๑๖} ดำรง คุ่มพาล และคนอื่นๆ, “พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๒”, สารนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๒)

๓. ด้านอวิโรธนะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรกำหนดแนวทางการทำงานโดยให้วางตัวเป็นกลางและยึดหลักความถูกต้อง

๔. ด้านทาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรจัดทำเอกสารกำหนดหน้าที่ในการทำงานเพื่อให้ความร่วมมือกันในการทำงาน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. ด้านทาน บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรร่วมมือกันพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าประสงค์

๒. ด้านศีล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการบริหารคน บริหารงาน และบริหารบ้านเมืองที่ดี

๓. ด้านปริจาคะ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขของส่วนรวม

๔. ด้านอาชวะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรทำให้คนในองค์กรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕. ด้านมัทวะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรมีความอ่อนโยนและมีความนุ่มนวลในการทำงาน

๖. ด้านตปะ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรมีความอดทน อดกลั้นในการทำงาน

๗. ด้านอักโกธะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน

๘. ด้านอวิหิงสา บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรทำให้องค์กรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๙. ด้านขันติ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรฝึกฝนตนเองให้เป็นคนที่มีความสงบเสงี่ยมอยู่เสมอ

๑๐. ด้านอวิโรธนะ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ควรวางตัวเป็นกลาง ปราศจากอคติ ยึดหลักความถูกต้อง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรปรับเปลี่ยนหลักธรรมที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นการส่งเสริมการนำหลักธรรมอื่นไปประยุกต์ใช้

๒. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

๓. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์